

KRAANSVLAK.

Inleiding.

In 1981 is door ons voor de vierde maal een deel, bij ons bekend als vak E, van het Kraansvlak geïnventariseerd op broedvogels en voort's is buiten de broedtijd het terrein ook minstens éénmaal per maand bezocht.

Het onderzochte gebied is overwegend open, vrij sterk geaccidendeerd duinterrein. Eén duin is bezet met dennen. Een voormalig aardappelveld en enkele valleien zijn begroeid met laag loofhout. Het gebied is ongeveer 35 ha. groot en wordt begrensd zoals aangegeven op bijgaand kaartje (bijlage 1).

Mede doordat voor het vastleggen van de veldwaarnemingen dit jaar een andere methode is gebruikt, is ook het verslag iets anders ingedeeld.

Bijlage 2 geeft een overzicht van de veldbezoeken met tijdsduur en weersgesteldheid voorzover dat vastgelegd is.

Bijlage 3 geeft tabellarisch het vastgestelde aantal broed territoria weer van dit jaar en de drie voorafgaande jaren. In het algemeen is er sprake van een duidelijke achteruitgang zowel in aantal soorten als aantal individuen, tenzij het verschil in veldwerk van invloed is geweest op het resultaat.

Registratie van de veldwaarnemingen.

Tot en met 1980 is door ons in het veld gebruik gemaakt van de methode waarbij op terreinkaarten per soort in de eerste plaats de zingende mannetjes genoteerd werden volgens een code die de periode waarin de waarneming viel aangeduid werd.

(Iedere maand verdeeld in acht periodes, iedere maand een andere kleur). In aanvulling hierop werden nestvondsten etc. aangetekend. Voldoende waarnemingen aan het eind van het seizoen en eventuele andere zekerheden zoals nesten, voeren van jongen, beurtzang etc. bepaalden dan het aantal territoria per soort.

In 1981 zijn wij overgegaan tot het zo accuraat mogelijk toepassen van het systeem waarbij op dagkaarten volgens een bepaalde codering de waarnemingen in het veld genoteerd worden en daarna thuis

overgebracht op soortkaarten. Omdat de terreinkaart die tot dusver gebruikt werd te wensen overliet is een nieuwe getekend, die om praktische redenen een zodanige schaal had dat A4 formaat gebruikt kon worden.

Hoewel het nieuwe systeem slechts één jaar gebruikt is, zijn er wel enkele opmerkingen te maken t.a.v. de verschillen in notatiemethodiek.

In het algemeen is ons gevoel dat het oude systeem meer praktisch georiënteerd is op het gebruik door de "doorsnee" amateur-veldwaarnemer. Het verschaft tijdens elk opvolgend bezoek in het veld een directe relatie met iedere individuele vogel.

Aan een vogel die eerder waargenomen is en zich bij een volgend bezoek niet laat horen, wordt meer aandacht besteed.

In het nieuwe systeem worden nadrukkelijk negatieve waarnemingen niet vastgelegd. Aan de andere kant wordt niet, zoals in het oude systeem, in het veld reeds een beslissing genomen, of een vogel een reeds eerder waargenomen individu is of niet.

Wel is duidelijk dat het nieuwe systeem beslist een betere terreinkaart vereist dan die welke door ons het afgelopen jaar werd gebruikt.

Voorts vergt het nieuwe systeem meer tijd voor het uitwerken van de veldwaarnemingen. Tenslotte schept het nieuwe systeem meer mogelijkheden voor statistische verwerking en analyse. Daardoor kunnen de veldwaarnemingen achteraf kritischer bekeken worden, hetgeen op de duur, door het opbouwen van meerdere ervaring tot beter resultaat kan leiden. Tot heden zijn wij echter geneigd het nieuwe systeem als meer academisch gericht aan te duiden en zijn wij er nog niet van overtuigd dat het de betere resultaten bereikt zijn.

Statistische verwerking en analyse.

Voor een vijftal algemeen in het terrein voorkomende soorten is een tabel gemaakt, (bijlage 4) die per bezoekdatum in procenten weergeeft hoeveel van de aan het eind van het seizoen aangenomen broedvogels op die dag genoteerd konden worden.

Voor de meest algemene broedvogel, de Fitis blijkt dat de beste score geboekt werd op 24 mei (88%) en 20 april (81%) en relatief de slechtste op 1 mei (27%).

Om na te gaan of dergelijke uitkomsten ook voor andere vogels gel-

den, werden ook tabellen gemaakt voor 2 zomervogels en voor 2 jaarvogels.

Omdat de aantallen broedgevallen bij deze vogels veel lager zijn dan bij de Fitis, werden van de twee zomervogels; de Gekraagde Roodstaart en Nachtegaal en van twee jaarvogels; de Heggemus en Koolmees de aantallen bij elkaar opgeteld.

Na uitwerking van de gegevens blijkt dat ook voor deze soorten op 1 mei een identiek resultaat bereikt werd.

Topdagen waarbij 100% werd gehaald door: Heggemus op 12/5, Nachtegaal op 12/5 en 23/5, Gekraagde Roodstaart op 24/5. Merkwaardig is daarentegen dat op 1/5 en 7/6 géén enkele Gekraagde Roodstaart werd waargenomen.

Uiteraard kunnen uit deze beperkte gegevens geen conclusies worden getrokken.

Bespreking van waargenomen soorten.

Blauwe Reiger	-Voor het eerst werden enkele overvliegende ex. in sept. waargenomen.
Grauwe Gans	-Op 20/4 vlogen 3 ex. over.
Nijlgans	-Op 20/4 vloog een paartje over en in mei en juni 1 ex.
Bergeend	-in de maanden april, mei en juni regelmatig paartje(s) geteld; geen broedgeval vastgesteld.
Blauwe Kiekendief	-Op 22/3 werd ♀ ex. geattaqueerd door Wulp.
Havik	-In maart en november 1 ex. waargenomen.
Sperwer	-In maart, oktober en december steeds 1 ex. waargenomen.
Buizerd	-In maart, mei en juni regelmatig gezien. Ook in december aanwezig.
Boomvalk	-In mei en juni 2 ex. aanwezig. Mogelijk elders in het Kraansvlak broedend. Op 1/10 luid stoeiende ex., waarvan later 1 juveniel ex. met lamme vleugel op de grond werd aangetroffen.
Visarend	-Op 24/9 is 1 ex. waargenomen.
Torenvalk	-Zeer regelmatig waargenomen. Hoogstwaarschijnlijk gebroed buiten gebied E. Ook in het najaar en in de winter gezien.
Waterhoen	-Op 23/6 1 ex. met pulli.
Scholekster	-Dit jaar weer eens twee keer 1 paartje waargenomen. Geen broedgeval.
Kievit	-Op 26/7 slechts 1 ex. en op 24/9 5 overvl. ex.
Grutto	-Op 7/4 1 ex. overvl.
Wulp	-Bij elk bezoek 2-6 ex. meest vliegend waargenomen. Topdag was 20/4 met 9 waarnemingen in ons vak. Geen broedgevallen geconstateerd.
Tureluur	-1 ex. overvl. op 7/4.

- Kokmeeuw -Altijd in de lucht aanwezig.
Zilvermeeuw -idem.
Visdiefje -Op 26/7 1 ex. overvl.
Houtduif -Alleen de gevonden nesten zijn als
broedgeval aangemerkt.
Tortelduif -Naast 1 broedgeval nog 3 waarnemingen
op 23/6.
Koekoek -Slechts 1 keer op ons vak waargenomen.
Gierzwaluw -Dit jaar weinig waarnemingen. Alleen op
12 en 24/5 resp. 1 en 6 ex.
Groene Specht -Steeds aanwezig, maar geen broedgeval.
Grote Bonte Specht -Regelmatig waargenomen, ook geen broedgeval.
Boomleeuwerik -1 à 2 territoria en op 29/3 en 20/4 door-
trekkers.
Veldleeuwerik -Het ene broedgeval weet zich te handhaven.
In voor-en najaar regelmatig overtrekkende
ex.
Boerenzwaluw -In mei regelmatig 1 of meerdere ex. in de
lucht.
Boompieper -3 à 4 territoria en tenminste 10 door-
trekkers. Meerdere jongen waargenomen.
Graspieper -Uitsluitend tijdens najaarstrek waarge-
nomen.
Gele Kwikstaart -Op 24/9 5 ex. overvl.
Witte Kwikstaart -Slechts 1 ex. op 6/9.
Winterkoning -Vergeleken met vorig jaar is het aantal
territoria bijna gehalveerd.
Heggemus -Dit jaar zijn we in maart gestart. Toch
hebben we niet meer dan 4 broedterritoria
kunnen vaststellen.
Roodborst -2 à 4 broedgevallen en tenminste 5 door-
trekkers in maart.
Tapuit -Ook dit jaar is het aantal broedgevallen
uitgebreid. In alle drie territoria zijn
jongen waargenomen.
Zanglijster -Alleen tijdens de najaarstrek waargenomen.
Kramsvogel -Op 1 maart enige honderden ex. in het duin.
Ook tijdens najaarstrek vele honderden ex.
Koperwiek -In veel kleinere aantallen in voor-en najaar
aanwezig.
Grote Lijster -1 zingend ex. op 1 maart.
Sprinkhaanrietzanger -Eén zingend ex. op 23 mei.
Braamsluiper -Geen broedgeval; wel enige ex. waargenomen
in mei en juni.
Tjiftjaf -1 keer gehoord op 29 maart.
Goudhaantje -In maart en mei enkele keren waargenomen.
Geen broedgeval. Ook in de winter geregeld
waargenomen.
Staatmees -1 territorium met nest; op 10/6 nest
verwoest gevonden.
Pimpelmees -Slechts 2 ex. waargenomen op 3 mei. Geen
broedgeval kunnen constateren.
Koolmees -Van deze soort zijn er dit jaar veel meer
territoria vastgesteld dan voorgaande jaren.
Ook zijn veel jongen waargenomen.
Wielewaal -Op 23/5 1 ex. waargenomen.
Grauwe Klauwier -1 ♀ ex. waargenomen op 20/4.
Vlaamse Gaai -Op 20/4 1 paartje waargenomen.

Ekster	-Eén nest gevonden; verder geregeld waargenomen.
Zwarte Kraai	-Wel geregeld waargenomen; geen broedgeval kunnen vaststellen.
Bonte Kraai	-Op 1 maart 1 ex. aanwezig.
Spreeuw	-In juni zeer vele zwervende ex. in het duin.
Vink	-Alleen waargenomen als trekkers in voren najaar.
Groenling	-Op 12 mei 1 ex. waargenomen.
Putter	-Op 24 sept. 5 ex. overvl.
Sijs	-Op 29/3 20 ex. rondzwervend en op 24/9 4 ex. doortrekkend.

BYLAGE 3

Overzicht van de aantallen territoria per vogelsoort in vak E van het Kraansvlak in de afgelopen vier jaren.

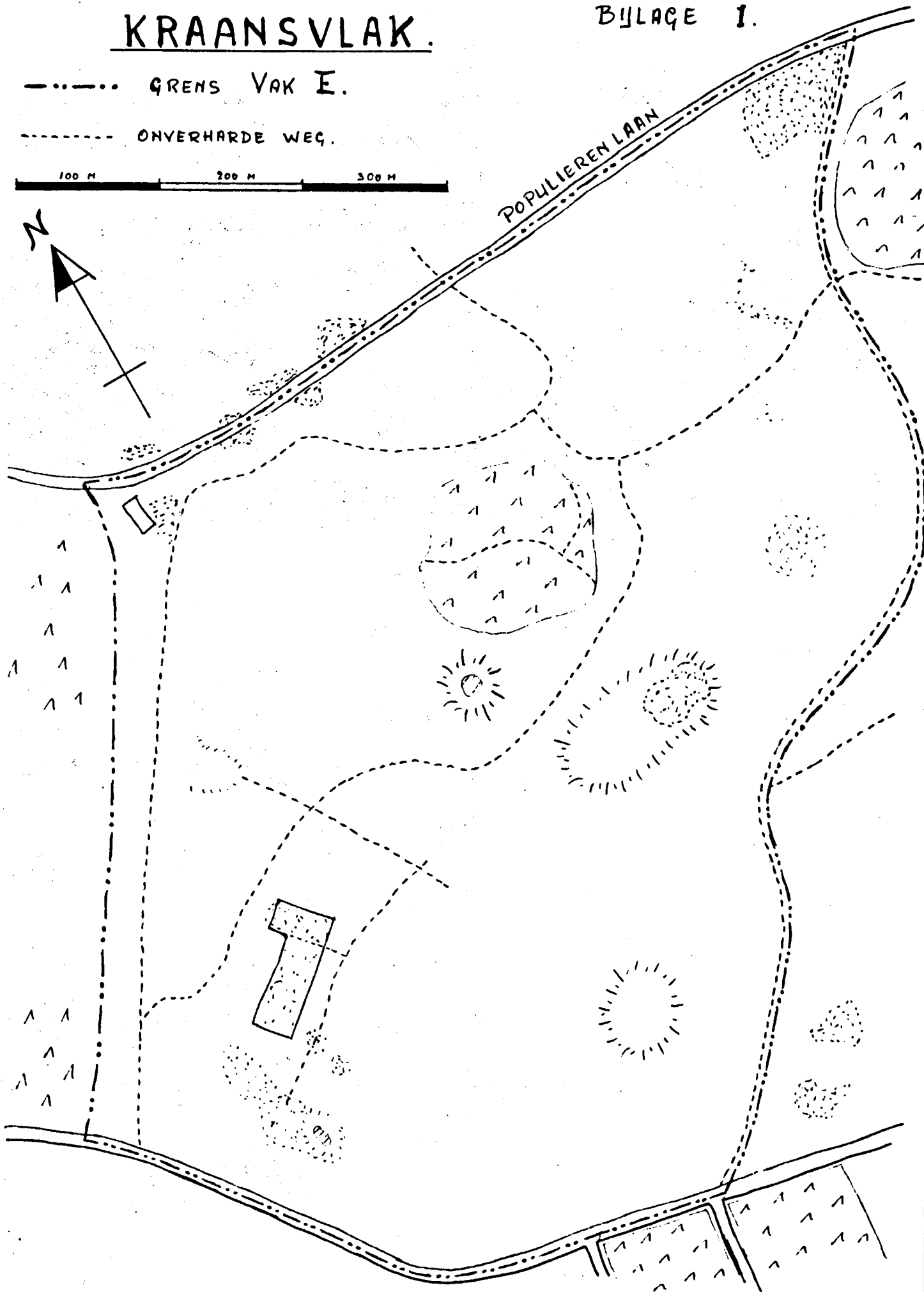
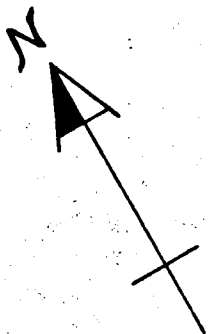
<u>Soort</u>	<u>1981</u>	<u>1980</u>	<u>1979</u>	<u>1978</u>
Bergeend	-	waarsch.1	-	-
Scholekster	-	-	1	1
Wulp	-	2 à 3	1 à 2	1 à 2
Houtsnip	1	1 à 2	1	1
Houtduif	3	3	2	3
Tortelduif	1	3	3	2
Bosuil	-	-	1	-
Gr. Bonte Specht	-	1	-	-
Boomleeuwerik	1 à 2	3 à 4	3 à 4	4
Veldleeuwerik	1	1	1	2
Boompieper	3 à 4	6	3	3
Winterkoning	4 à 5	7 à 9	1	9
Heggemus	4	4 à 5	6	7
Roodborst	2 à 4	4	2	2
Roodborsttapuit	-	-	1?	1
Tapuit	3	2	1	1
Merel	3	3	2 à 3	3
Zanglijster	-	-	1?	1 à 2
Bosrietzanger	-	waarsch.1	-	-
Tuinfluitter	-	waarsch.1	-	-
Braamsluiper	-	1	1	-
Grasmus	4	3 à 4	3	4
Fitis	26	24	21	15
Koolmees	14	8 à 10	6 à 7	11
Pimpelmees	-	2 à 3	1	4
Staartmees	1	-	1	-
Nachtegaal	5	5 à 6	3	3
Gekraagde Roodstaart	6	6	6	6
Ekster	1	1	3	2
Zwarte Kraai	-	-	1	1
Vlaamse Gaai	-	-	1	1
Spreeuw	1	2	2	3
Ringmus	3	2	2 à 3	2
Vink	-	waarsch.1	1	-
Kneu	2 à 3	3 à 4	4	4

KRAANSVLAK.

BIJLAGE I.

..... GRENS VAK E.

----- ONVERHARDE WEG.

Bijlage 2

datum	tijdsduur	windrichting/ windkracht	max. temp.C	Weersomstandigheden
1/3	09.15-11.00	0 3-4B	-	zonnig.
15/3	10.00-12.30	W -	-	regen, motregen, 12.00 uur droog.
22/3	ochtend 2,5u.	ZW 9B	-	bewolking 7/8, droog.
25/3	08.45-10.45	ZW 6B	12	wisselend bewolkt.
29/3	06.50-08.50	0 4B	10	regen en motregen.
7/4	09.00-11.15	- -	10	wisselend bewolkt.
16/4	- -	- -	-	-
20/4	08.50-12.15	NO 4B	8	zonnig.
1/5	11.00-13.45	NW 6B	9	bewolking 4/8.
3/5	08.25-10.15	ZW 2-4B	9	bewolking 1/8-7/8.
12/5	09.10-12.30	ZO 2-3B	24	zonnig.
23/5	07.45-10.45	- -	-	bewolking 8/8, later regen.
24/5	09.10-11.30	ZW 5-6B	11	bewolking 7/8 na regen, zon.
7/6	20.20-22.00	Z 2B	16	bewolking 8/8.
10/6	09.15-11.00	ZW 4-5B	-	bewolking 7/8, af en toe zon.
23/6	09.15-12.45	- -	-	heilig, vrij warm.

Bijlage 4

datum	Koolmees Heggemus n= 18	Fitis n= 26	Gekr.Roodstaart Nachttegaal n= 11
	%	%	%
1/3	50		
15/3	-		
22/3	11		
25/3	28		
29/3	56	4	
7/4	56	27	
16/4	22	19	36
20/4	56	81	55
1/5	22	27	18
3/5	22	54	45
12/5	61	62	91
23/5	28	65	73
24/5	33	88	91
7/6	17	42	36
10/6	22	38	36
23/6	50	54	36

C.K.H.Heidweiller.

